

ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ը

1997 թվապահի ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 5-ԻՆ ՎԻԵՆՆԱՅՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ԱՇԽԱՏԱԾ ՎԱՌԵԼԻՔԻ ԵՎ ՌԱԴԻՈԱԿՏԻՎ ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՍԱՍԻՆ ՀԱՄԱՏԵՂ ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

22 հունվարի 2013թ.

Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Գ. Հարությունյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ֆ. Թոխյանի, Մ. Թովուզյանի, Ա. Խաչատրյանի, Վ. Հովհաննիսյանի, Հ. Նազարյանի, Ա. Պետրոսյանի (զեկուցող), Վ. Պողոսյանի,

մասնակցությամբ՝ Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ՝ Հայաստանի Հանրապետության Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարար Ա. Մովսիսյանի,

համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25, 38 և 72-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «1997 թվականի սեպտեմբերի 5-ին Վիեննայում ստորագրված՝ Աշխատած վառելիքի և ռադիոակտիվ թափոնների կառավարման անվտանգության մասին համատեղ կոնվենցիայում ամրագրված պարտավորությունների՝ Հայաստանի Հանրապետու-

թյան Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթը Հանրապետության Նախագահի՝ 2012 թվականի դեկտեմբերի 10-ին Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով սույն գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով կոնվենցիան և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց.**

1. Աշխատած վառելիքի և ռադիոակտիվ թափոնների կառավարման անվտանգության մասին համատեղ կոնվենցիան (Կոնվենցիա) ստորագրվել է 1997 թվականի սեպտեմբերի 5-ին՝ Վիեննայում:

2. Կոնվենցիայի նպատակներն են՝

- հասնել աշխատած վառելիքի և ռադիոակտիվ թափոնների կառավարման ոլորտում անվտանգության բարձր մակարդակի և պահպանել այն ողջ աշխարհում՝ ազգային միջոցների և միջազգային համագործակցության ամրապնդման միջոցով՝ ներառյալ, համապատասխան դեպքերում, անվտանգությանն առնչվող տեխնիկական համագործակցությունը.

- ապահովել, որ աշխատած վառելիքի և ռադիոակտիվ թափոնների կառավարման բոլոր փուլերի ընթացքում առկա լինեն պաշտպանական արդյունավետ միջոցներ հնարավոր վտանգների դեմ, որպեսզի անձինք, հասարակությունն ու շրջակա միջավայրը պաշտպանված լինեն իոնացնող ճառագայթման վնասակար ազդեցություններից ներկա պահին և ապագայում այնպես, որ ներկա սերնդի կարիքներն ու ձգտումները բավարարվեն՝ չվտանգելով ապագա սերունդների՝ իրենց կարիքներն ու ձգտումները բավարարելու կարողությունը.

- կանխել ռադիոլոգիական հետևանքներով վթարները և մեղմել դրանց հետևանքները, եթե վթարը տեղի է ունեցել աշխատած վառելիքի կամ ռադիոակտիվ թափոնների կառավարման ցանկացած փուլում:

3. Կոնվենցիայով Հայաստանի Հանրապետությունը, մասնավորապես, ստանձնում է հետևյալ պարտավորությունները.

ա) ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ՝ ապահովելու համար, որ աշխատած վառելիքի կառավարման բոլոր փուլերում անձինք, հասարակությունը և շրջակա միջավայրը պատշաճ կերպով պաշտպանված լինեն ռադիոլոգիական վտանգներից, այդ թվում՝

- ապահովել, որ աշխատած վառելիքի կառավարման ընթացքում առաջացած կրիտիկական վիճակն ու մնացորդային ջերմության հեռացման հարցերը պատշաճ արձագանք ստանան,

- հաշվի առնել կենսաբանական, քիմիական և այլ վտանգները, որոնք կարող են առնչվել աշխատած վառելիքի կառավարման հետ,

- խուսափել այնպիսի գործողություններից, որոնց ողջամտորեն կանխատեսելի հետևանքներն ավելի լուրջ կլինեն ապագա սերունդների համար՝ ներկա սերնդի համար թույլատրելի հետևանքների համեմատ.

բ) տեղակայանքների նախագծման և կառուցման շրջանակներում ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ՝ ապահովելու համար, որ.

- աշխատած վառելիքի կառավարման տեղակայանքի նախագծմամբ և կառուցմամբ նախատեսվեն համապատասխան միջոցներ՝ սահմանափակելու համար անձանց, հասարակության և շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ռադիոլոգիական ազդեցությունները, ներառյալ արտանետումների և չվերահսկվող արտանետումների ազդեցությունները,

- նախագծման փուլում հաշվի առնվեն աշխատած վառելիքի կառավարման տեղակայանքը շահագործումից հանելու հայեցակարգային նախագծերը և, անհրաժեշտության դեպքում, տեխնիկական դրույթները,

- աշխատած վառելիքի կառավարման տեղակայանքի նախագծման և կառուցման տեխնոլոգիաները հիմնված լինեն փորձի, փորձարկումների կամ վերլուծությունների վրա.

գ) տեղակայանքների շահագործման շրջանակներում ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ՝ ապահովելու համար, որ աշխատած վառելիքի կառավարման տեղակայանքի շահագործումը, սպասարկումը, վերահսկումը, ստուգումներն ու փորձարկումները իրականացվեն սահմանված ընթացակարգերի համաձայն.

դ) աշխատած վառելիքի և ռադիոակտիվ թափոնների կառավարման անվտանգությունը կարգավորելու նպատակով սահմանել և պահպանել իրավական և կարգավորող շրջանակ, որով ապահովվում է.

- ճառագայթային անվտանգության համար անվտանգության ազգային պահանջների և կանոնակարգերի սահմանում,

- աշխատած վառելիքի և ռադիոակտիվ թափոնների կառավարման գործունեության լիցենզավորման համակարգ,

- աշխատած վառելիքի և ռադիոակտիվ թափոնների կառավարման տեղակայանքն առանց լիցենզիայի առկայության շահագործման կանխելու համակարգ,

- պատշաճ ինստիտուցիոնալ վերահսկողության, կարգավորող ստուգումների և փաստաթղթերի ու հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ,

- կիրառելի կանոնակարգերի և լիցենզիաների պայմանների հարկադիր կատարում,

- աշխատած վառելիքի և ռադիոակտիվ թափոնների կառավարման տարբեր փուլերում ներգրավված մարմինների պարտականությունների հստակ բաշխում.

ե) հիմնել կամ նշանակել կարգավորող մարմին, որին հանձնարարվում է իրականացնել Կոնվենցիայով նախատեսված իրավական և կարգավորող շրջանակի իրականացումը, և որին տրամադրվում են պատշաճ լիազորություններ,

իրավասություններ, ֆինանսական և մարդկային ռեսուրսներ՝ ստանձնած պարտավորությունները կատարելու համար.

զ) ձեռնարկել համապատասխան քայլեր՝ ապահովելու համար, որ նախատեսված լինեն ֆինանսական միջոցներ, որոնք թույլ կտան իրականացնելու համապատասխան ինստիտուցիոնալ վերահսկողություն և մոնիտորինգ՝ թաղման տեղակայանքը փակելուց հետո անհրաժեշտ համարվող ժամանակահատվածում.

է) ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ՝ ապահովելու համար, որ արտանետումները սահմանափակվեն, որպեսզի ոչ մի անձ նորմալ իրավիճակներում չենթարկվի ճառագայթային այնպիսի դոզաների, որոնք գերազանցում են դոզաների սահմանափակման պետական հրահանգները, որոնցում պատշաճ կերպով հաշվի են առնված ճառագայթումից պաշտպանության՝ միջազգայնորեն ընդունված ստանդարտները.

ը) ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ՝ ապահովելու համար միջուկային տեղակայանքի անվտանգությունը շահագործումից հանելու ընթացքում, այդ թվում՝ ապահովել, որ առկա լինեն որակավորված աշխատակազմ և համապատասխան ֆինանսական միջոցներ:

4. Կոնվենցիայով Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած պարտավորությունները համահունչ են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 9, 10 և 33.2-րդ հոդվածների, 48-րդ հոդվածի 10-րդ կետի դրույթներին և հնարավորություն են տալիս Հայաստանի Հանրապետությանը միանալու համաշխարհային միջուկային համայնքի կողմից աշխատած վառելիքի և ռադիոակտիվ թափոնների անվտանգ կառավարման կարևորությունը ճանաչելու և ապահովելու գործընթացին:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետով, 102-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 63 և 64-րդ հոդվածներով, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց .**

1. 1997 թվականի սեպտեմբերի 5-ին Վիեննայում ստորագրված՝ Աշխատած վառելիքի և ռադիոակտիվ թափոնների կառավարման անվտանգության մասին համատեղ կոնվենցիայում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը:

2. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Գ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

22 հունվարի 2013 թվականի
ՍԴՈ-1069